

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színidényre 2 frt. 50 kr.
Vidékre " " " 5 " " "
Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetéstől 30 újkr.

MÁRIA.

BESZÉLY.

(folytatás.)

II.

Nem akarunk történelmi részletességekbe
bocsátkozni, csak mennyit beszélyünk némely sze-
rvényei ismertetése igényel, mondunk röviden el. *)

Békesi Gáspár alacsony szálektől származott;
előbb Petrovich Péter, majd ennek végrendeleti
kérelmére János Zsigmond vette őt pártfogása
alá, s nemsokára az erdélyi állami dézmák fő-
bérnöke lön, majd kincstárnokságot és követsé-
geket viselt.

S midőn e szerint fejedelme kegyét s bi-
zalmát bírta, a mint magasabban emelkedett, nőtt
népszerűsége is.

János Zsigmond halálakor Bécsben volt kö-

*) Arra, mi e beszélyben történelmi van, kufforrasul
Bethlen Farkas históriájának II. kötetét használtam.

vetségben; azonnal sietett haza, régi gondolata,
eszméje valóítását eszközölnö; ezen régen táp-
lált eszméje: az erdélyi fejedelemség volt.

S midőn Báthori István elválasztását meg-
tudta, egy tartalék eszmével vonult Fogaras vá-
rába: hátha még ő lesz a fejedelem?

Tudjuk a történelemből, hogy mindent meg-
kísértett, kz osztrák császár és török porta se-
gélyét is igénybe véve a fejedelemség meg-
nyerhetésére; tudjuk, hogy Báthori serege által
Fogaras vára bevétellett s Békesi önnön meg-
szökött, Magyarhonban telepedett le; de itt sem
hagyott föl rögszándokával, Kassa környékén több
nevésőbb férfakkal egyesülve tábor gyűjtött Bá-
thori megbuktatására.

1575. év elején Bornemiszsza Gáspár a kas-
sai hongyülésről hazatért, hova titkos küldetése
volt a fejedelem részéről.

Bornemiszsza Határ vára fölé jött Kassáról,
s a várnagy régi ismerőse lévén a harczias idők-
ből, betért hozzá. Bornemiszsza nem egyedül jött,
két ifju kíserte őt; egyik iródoák, vagy segédje,
a másik Kassáról csatlakozott hozzá, mint erdélyi fe-

Az első Zalárdi Jenő magyar sugar termével, 22 éves, szép barna fiu, erdélyi előkelő családból. Csátár Kálmán a másik, közép, de csinos természetű szőke haj, fehér arcz és fekete szemmel, rokona özvegy Csátárné elhalt férjének, s mint ilyen némileg ismerős, s így otthonos Őszi uramnál, — 28 — 30 év között.

S míg Zalárdiban — hogy már mondjam — nőies finom gyöngédséggel párosult a férfi erő. Csátárnak arca önbírátságot és önzést mutatott.

A várnagy rendkívüli szerencsésében alig tudá magát föltalálni, mindenfelé sürgött, hogy örömét kitüntesse.

Bornemissza igen jól találta magát, valamint kísérete is; ő szerette a várnagyot mint jó harcz- és hazafit, ismerte törhetlen ragaszkodását Báthorihoz, Békesi kárhoztatását a hosszú út után — hej mert akkor Kassáról Határ várig utazni hosszú út volt — s ily embernél Bornemissza jól mulatott.

Hogy a két ifju sem unta egyon magát, azt a következők igazolják.

Az utazóknak megérkezésük utáni második napon Bornemisszát a várnagy egy medvevadászatra hívta meg.

Bornemissza ezen hívatásnak örömmel engedett, a két ifju annál nagyobb örömmel, mert értésükre esett, hogy Mária is részt veend a vadászatón.

Őszi uram úgy volt meggyőződve, hogy a kor, melyben élt az erő kora, s a finom nőiséget, iágyságot — hogy úgy nevezzük — gyávaságnak, éhhetetlenségnek nevezte még a nőkben is; s nem ritkán beszélt: „hogy elpuhult anyaktól nőies férfiak lesznek, s az atyáktól bűn, ha leányaikat gyöngékké növelik;” mert mikint a római költő mondta: gyenge anyának gyenge magzatja sat.

Ezért Őszi uram leányában igyekezett a szellemi mellett a testi erőt is fejleszteni, magával vitte minden vadászatra lóháton, a tél kemény hidegségéhez, ugymint a nyár kábitó melegéhez szoktatta, s akkor mondogatott egy-egy dicséret szót leányának; ha vagy egy vadat jól talált fegyverével.

Házi munkásságai, a gazdasszonykodás apró, de ezer águ bajait egy évtől fogva kizárólag majdnem Mária vitte, Őszi uram meghagyásából; szerette a várnagy leányát lelke mélyéből, de azt akarta, hogy ne finnyás, gyöngé hölgyet, hanem amazont lásson benne.

Mária határtalan vonzalommal és engedelkenységgel volt atyjához; lelke fogékonyságánál fogva hamar átlatta atya cselát; azért igyekezett megfelelni akaratának, s ha olykor kimerülés is lepte meg a cselekvés sulya alatt az ifju leányt, lelke, szive rugékonysága nem engedte atya előtt fölismeretni azt; kis betegséget színtelt, s perczig pihent csak.

Igy fejlődött Mária testi erőben is.

S Őszi repeső örömmel szemlélte leányát, s azt látta benne, mivé akará tenni őt; izmaiban kifejtett, elemekkel daczó s veszélytől nem könnyen hátráló leányt.

Zalárdi Máriát feltűnő szépségnek, társalgását egyszerűnek, de otthoniasnak, szendének, kedélyesnek találta, s ha keveset beszélgetett, ha ritkán szólott Máriához, s annál többet Csátár, oka abban rejlett, hogy annál többet bámulta Máriát, s szeretett a szép arcz, termel, szóval Márián merengeni; mintha nem jött volna ajakára mit érezt.

Hogyisne? 22 éves kebelben igen gyűlékony anyag van — a szerelem.

Ezen könnyen szikrát vető szenvedélyesség fűződött Zalárdi ifju szivebe is mindjárt az első látás után, — ez tette őt szótlanná, merengővé. Szerelmében bensőség, mélység volt. Csátárt sem mondhatjuk, hogy illetetlen, érzéketlen hagyta volna a szép hölgy látása, de ő még látta volt Máriát, mint féligmeddig rokon a házhoz, többször fordult meg ott, midőn Mária társalgását irányában nyílnak, őszintének, természetesenek látta, bizalomnak, s tán — ha nem tévedünk — hajlammal magyarázta azt, azért most mint előnnyel bírónak, vidám, fecsegő, könnyű volt társalgása.

Két szerető szív között lebegett Mária, egyik mélységet, bensőséget, melegséget hozott magával; a másik szinte, melegséget könnyen-hívóséggel; de a két szív abban tért el leginkább egymástól, az egyik bírni akarta a szívet, az anygalt a maga épségében, távol az anyagi érdekek minden tartalék eszméjétől.

A másik, midőn Máriára mint angyalra gondolt, utána gondola: „a földön az anyagi érdekek nagyon szerepelnek, tehát a szép hölgy annál inkább angyal, minél feljebb áll anyagi értékre nézt is a többinél,” közbevelőleg legyen mondva: a várnagnak szép birtoka volt.

Az egyik szeretett önzéstelenül, szenvedélylyel, a másiknak szerelmét fokozta az érdek, a vagyon, birtok nagyság.

E két fiu közt töltött pár napot Mária, s nem tagadhatni a szép két fiu hatással volt rá.

Paulay Ede jutalomjátéka.

BÉRLET

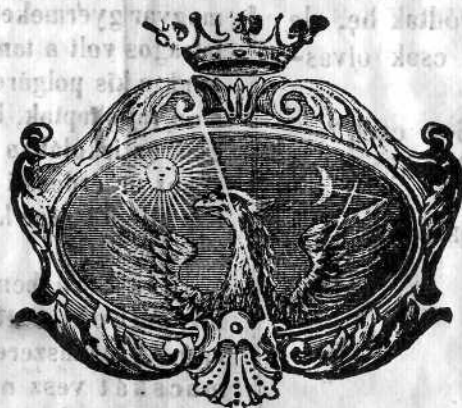
SZÜNET.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélylyel.

Kolozsvártt, ma, szombaton, december 10-kén, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által

Paulay Ede javára e szinpadon először adatik:

Egy szegény ifjú története.

Uj szinmű 5 felvonásban (7 képpel). Feuille d'Octav után francziából fordították Feleki Miklós és Hegedüs L.

Személyzet:

Odiot Maxime, Champsey marquis	*PAULAY.	Champlein, iskolamester	Bokor.
Bovallan	Tar.	Ivonnét, pásztor fiú	Alajos.
Laroque	Gyulai.	Laroquené asszony, Laroque menyé	J. Polákovitsné.
Laubepin, jegyző	Simonyi.	Margit leánya	Follinusné.
Alain, öreg szolga	Palatkaí.	Heléna, társalkodónő	Pataki Róza.
Desmarests, orvos	Bartha.	Aubryné asszony	Bodorfiné.
Gaston	Felix.	Krisztina	Albisi Anna.
Vauberger, házmester	Tótfalusi.	Vaubergerné	Alajosné.

Történik Paris- és Bretagne-ban. Idő: jelenkor.

A t. cz. közönség kegyébe mély tisztelettel ajánlja magát

PAULAY EDE.

A várron belsejét képező függönyt festő Otto, a színház festője.

Az előadásban előforduló melodrame zenéjét, mint szintén a zenekar által az első felvonás után előadandó Hangverseny-nyitányt szerzette Veixler Ferdinánd, zenekarigazgató.

Kéretnek a t. páholy- és zártszékbérlő uraságok helyeik meg- vagy nem tartásáról okvetlen déli 12 óráig rendelkezni, mert nem a rendes pénztárnokné adja a jegyeket, és az illető minden zavar kikerülése végett, e figyelmeztetéshez tartja magát.

Helyek ára: Felső páholy **2 ft 10 kr.** Közép páholy **3 ft 15 kr.** Alsó páholy **2 ft 63 kr.** Zártszék **70 kr.** Földszint **42 kr.** Altiszti jegy **21 kr.** Karzat **18 kr.** osztr. ért.

Komáromi beteg.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.